

AKTUEEL EVANGELIE

een tijdschrift gewijd aan
het herstel van het zuivere
evangelie.

Sola Gratia
Solo Christo
Sola Fide

Door genade alleen
Door Christus alleen
Door-geloof alleen

Nummer 2, oktober 1975

Het Evangelie „op zijn kop”?

- Gods Heilsorde
- Gods Uitverkorene
- Het antwoord van de mens

AKTUEEL EVANGELIE

Nummer 2, oktober 1975

AKTUEEL EVANGELIE is een tijdschrift gewijd aan het herstel van het zuivere Nieuwtestamentische evangelie en gegrond op de centrale reformatorische leer van de rechtvaardiging uit genade door het geloof

REDAKTIE

Joh. Diepraam 02521-12186
M. Dulfer 05993-4282
D. Zantinge 05998-2484
Adviserend redacteur: Robert D. Brinsmead

Uitgevers: Enkele christenen die zich hebben verenigd met het doel een bescheiden bijdrage te leveren aan de verkondiging van het zuivere bijbelse evangelie los van enig kerkgenootschap of religieuze groep. Voor bovengenoemde verkondiging laten zij zich naast Gods Woord leiden door de grondbeginselen van de 16de eeuwse hervorming welke zijn vervat in de volgende korte uitspraken:

Sola gratia – door genade alleen
Solo Christo – door Christus alleen
Soli fide – door het geloof alleen
Sola Scriptura – door de bijbel alleen

Abonnementen op dit tijdschrift zijn *gratis* en kunnen worden aangevraagd via een briefkaart met uw naam en adres aan:
Stichting Aktueel Evangelie, Postbus 25, Borger.

De Stichting Aktueel Evangelie wordt slechts gesteund door vrijwillige bijdragen die fiscaal aftrekbaar zijn.

Giro 3410100 t.n.v. de Penningmeester van de Stichting Aktueel Evangelie, Borger.
AMRO-bank, Stadskanaal, nr. 48.24.19.717 t.n.v. de Stichting Aktueel Evangelie.

UITGAVE: Stichting Aktueel Evangelie

REDAKTIE-ADRES: Ravelstraat 24, Lisse
ADMINISTRATIE: Postbus 25, Borger

Redactioneel

Lezers in reformatorische kringen hebben ons wel eens geschreven: jullie brengen stof over allerlei actuele onderwerpen, zoals de relatie Rome-Reformatie, de charismatische opwekking, de oecumene, bijbelgezag, enz. Waarom schrijven jullie niet over onderwerpen die in het bijzonder reformatorische christenen na aan het hart liggen? Bijvoorbeeld de uitverkiezing.

Wij erkennen dat we ons voornamelijk bezig willen houden met de kern van het evangelie die voor de eenvoudigsten onder ons nog volkomen duidelijk is. Wat de theologie in de loop der eeuwen over het begrip uitverkiezing heeft gezegd, is niet voor iedereen even duidelijk en verstaanbaar geweest. Toch kan datgene wat de bijbel over verkiezing zegt verhelderend op ons inzicht werken en de weg des heils die God met de mensen wil gaan verduidelijken. Dat klinkt paradoxaal, maar dat is het geval met vele bijbelse waarheden. Er zitten bijna altijd twee kanten aan. Soms zelfs ogenschijnlijk tegenstrijdig.

Eén ding kunnen we ongetwijfeld uit de bijbelse verkiezing leren: God verkiest ons en wij niet Hem! Het hoe en wanneer van Gods verkiezing en wie er onder vallen en er van buiten gesloten blijven, zal wel een zaak zijn die pas in de eeuwigheid tot volkomen klaarheid zal komen.

In drie artikelen – de eerste over de heilsorde, de tweede over de grond van Gods verkiezing en de derde over de menselijke reactie daarop – geeft onze adviserend redacteur, Robert D. Brinsmead, zijn visie zo simpel mogelijk over deze soms zo ingewikkeld schijnende aspecten van de vreugdeboodschap. Er al te diep op ingaan is vanwege de beschikbare ruimte en onze tegenzin teveel over dit onderwerp te zeggen niet de bedoeling. Al te gauw zullen we dan in „menselijke wijsheid” vervallen.

Ongetwijfeld zullen velen het met een aantal punten niet eens zijn. Alleen Gods genade heeft sommige van de christelijke theologen ervan weerhouden over dit onderwerp met elkaar op de vuist te gaan”, zegt Brinsmead. Maar het is juist één van die aspecten van het evangelie waarover we zachtmoedig en verdraagzaam moeten spreken. Je zou het een „hartsgeheim van God” kunnen noemen.

Ook de Nederlandse redacteurs zijn niet uit de problematiek – uitverkiezing-wie-en-hoe? – gekomen en verschillen, op ondergeschikte punten weliswaar, van mening met Robert Brinsmead.

Het type lezer dat dit tijdschrift woedend wegsnijmt bij het eerste het beste puntje waarmee hij het niet eens is, is niet de lezer die wij willen bereiken. Onder die mentaliteit heeft het christendom al bijna twintig eeuwen geleden. Wij zoeken naar lezers die willen meedenken, meebouwen en meerwerken aan een zo zuiver mogelijke verkondiging van het evangelie.

Aktueel Evangelie staat voor de allesomvattende, alles te boven gaande boodschap van de gerechtigheid die uit het geloof is. Dat is trouwens altijd al een machtig, zelfs revolutionair beginsel in het christendom geweest. Velen hebben het echter alleen maar als een leuze gebruikt. Voor ons is het bepalend voor alle andere christelijke leerpunten; ook voor die welke ons in dit leven wellicht nooit helemaal duidelijk zullen worden. Bijvoorbeeld dat van de uitverkiezing.

JOH. DIEPRAAM

Gods Heilsorde

Toen in 1543 Nicolaus Copernicus met een geheel nieuw beginsel in de sterrekunde kwam, bracht dit een ommekeer in het toenmalige wetenschappelijke denken teweeg. Hij stelde vast dat onze aarde niet het middelpunt van het heelal was en dat evenmin de zon om onze planeet draaide, maar de aarde om de zon.

Bijna tegelijkertijd kwam een eenvoudige monnik, zonder enig aanzien, met een voor die tijd geheel nieuw godsdienstig beginsel. Dit drong niet alleen diep door in de geest van de Europeanen, maar veranderde bovendien de loop der geschiedenis. Deze monnik was Maarten Luther en zijn idee vormde een „copernicaanse omwenteling” in het toenmalige theologische denken. Voor de middeleeuwse mens was namelijk niet alleen de aarde het centrum van het heelal, maar ook de mens het middelpunt van de godsdienst, het uitgangspunt van iedere theologie. Zoals Copernicus en een aantal na hem komende sterrekundigen de ordening in het wetenschappelijk denken wijzigden, waren het Luther en zijn mede-hervormers die de bestaande opvattingen over de ordening van Gods heil op losse schroeven zetten en de gelovigen terug wezen naar Gods Woord waarin Zijn heil als middel- en uitgangspunt wordt voorgesteld.

De *ordo salutis*, de heilsorde, zoals men dit toen uitdrukte, vormde de felle harteklop van de Reformatie. Indien wij thans aan dit onvergankelijke beginsel voorbijgaan, verraden we ten diepste de geest van de hervorming, zelfs als onze mond zou overlopen van het spreken over geloof en het leven uit de genade en door de Geest.

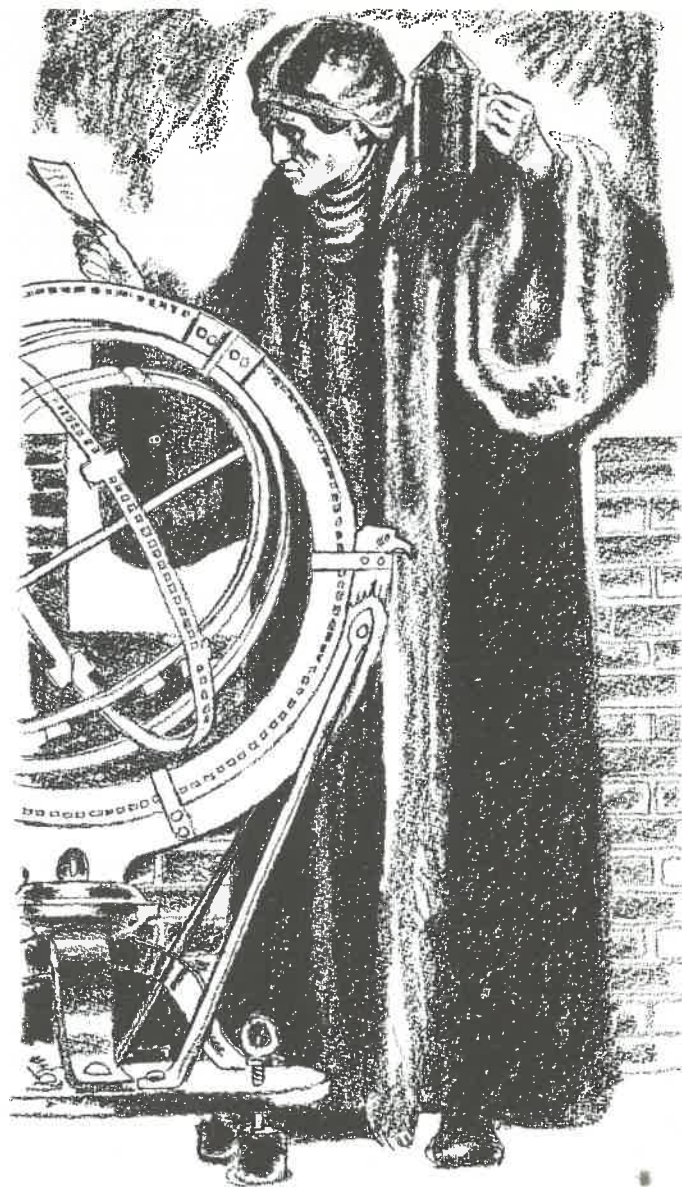
Natuurlijk zouden we ons aan mensenverheerlijking schuldig maken als we zouden beweren dat Luthers opvattingen altijd en allemaal juist en consequent waren. Niemand evenwel zag zo scherp dat de diepste afval bestaat in de verandering van Gods heilsorde, en wel in die zin dat de mens daarvan het middel- en uitgangspunt wordt. Daarom ging de grote hervormer (vaak op bijna onheilige wijze) in heilige toorn tekeer tegen de zogenaamde enthousiaste gelovigen. Ongeacht de punten waarop deze vaak en heel juiste visie hadden, verkondigden ze een evangelie over de weg en de wijze waarop de mens tot God en de Geest komt, inplaats van een evangelie dat de weg leert waarlangs God naar de mens reikt.

Is er een nieuwe copernicaanse omwenteling in de theologie nodig?

Wij durven op deze vraag met een beslist Ja! te antwoorden. Wie zou durven ontkennen dat in alle wereldgodsdiensten, inclusief een groot deel van het christendom, de mens niet het middelpunt van alles is? Zijn behoeften, zijn geluk, zijn problemen mogen in het evangelie dan wel centraal staan, maar zeker zijn pogen om dat te bereiken niet. Als niet God maar de mens het middelpunt van de vreugdeboodschap is, wordt het evangelie „een nieuwe wet”. Neem bijvoorbeeld de vraag in de tekst die tegenwoordig zo populair is: „... wat moet ik doen om behouden te worden?” (Hand. 16:30). Hoe gemakkelijk kan men daarmee de heilsorde verdraaien: „... wat moet ik doen?”

Tallose boeken en tractaten geven nauwkeurig aan wat er moet worden gedaan. Bijvoorbeeld, de dingen die je moet doen om behouden te worden:

1. Je moet je bekeren
2. Je moet geloven

3. Je moet kiezen

Een of andere arme stakker probeert het met dit 1-2-3-programma, maar als 't niet lukt gaat hij zoeken naar een doelmatiger opzet. Hij probeert het opnieuw:

1. Je moet de Heer zoeken
2. Je moet je bekeren
3. Je moet geloven
4. Je moet kiezen

Aangezien dit recept ook niet werkt, gaat hij naar het laatste ontbrekende „ingrediënt” zoeken. Ergens vindt hij dan het ware:

1. Je moet de Heer zoeken
2. Je moet je bekeren
3. Je moet geloven
4. Je moet kiezen
5. Je moet jezelf helemaal „geven”

Dat is dus hetgeen ontbreekt: overgave! Deze 12345 vormen dan de cijfercombinatie die de brandkast van een overwinnend, gelukkig christelijk leven moet openen. Zou het inderdaad zo zijn? Wellicht is er toch nog een andere volgorde mogelijk.

Dit soort „evangelie” verdient in zekere mate bovenstaande ironie, al is het alleen maar om het wanhopige pogen ervan bloot te leggen. Hoeveel oprecht zoekende mensen zijn hierdoor niet diep teleurgesteld geraakt? Wij ontkennen zeker niet dat het nodig is, dat de mens de Heer ernstig zoekt, dat hij zich bekeert, dat hij gelooft, dat hij zijn keuze in dit leven moet bepalen, dat hij zich moet overgeven aan de Heer — het zijn alle-

maal goede evangelische uitdrukkingen. Niemand zal het Koninkrijk Gods kunnen ingaan als hij weigert deze dingen „te doen”. Ze zijn absoluut noodzakelijk om het evangelie te kunnen ontvangen en te kunnen genieten. Wat wij echter beslist afwijzen is een „evangelie” dat draait om de menselijke werkzaamheid en dat de mens in plaats van God tot middel- en uitgangspunt van Gods heilsorde maakt. Zo'n leer stelt dat als de mens iets dóet, God daarop reageert met Zijn heil en niet eerder. Het leert dat de activiteiten van de mens het heilsproces op gang brengen, dat de mens „het balletje aan het rollen moet brengen”.

Zo'n evangelie is precies het tegenovergestelde van Gods heilsorde. Het legt lasten op die geen mens kan dragen. Het plaats de mens in een onmogelijke situatie en maakt hem tot „een eeuwige verliezer”. Waarom? Omdat een zondaar, dood in overtredingen, helemaal niet in staat is God te zoeken, zich te bekeren, te geloven, te kiezen of zich over te geven . . . „er is niemand die ernstig God zoekt, zelfs niet één.” (Rom. 3:11). Zij die sommige gelovigen bespotten omdat ze verlost willen worden door gehoorzaamheid aan de wet van Mozes, leggen de mens zelf nieuwe, zogenaamde „evangelische” wetten op, waardoor ze wel hun heil zouden kunnen bewerken. Ze vergeten echter dat zo'n geestelijke gehoorzaamheid nog oneindig veel zwaarder is dan een uiterlijke wetsbetrachting.

In het begin God . . .

Wat kan ons uit dit trieste humanisme opheffen? Een nieuwe copernicaanse revolutie in ons godsdienstig denken en beleven. Een terugrijpen naar de bijbelse heilsorde. En de eerste woorden van dit eeuwige boek zijn als een donderslag die de menselijke stem volkomen doet verstommen: „. . . in het begin . . . GOD . . .” (Gen. 1:1).

In het heil is GóD de oorzaak en de Enige. De mens is het antwoord. De boze is voortdurend bezig deze heilsorde om te draaien door de menselijke werkzaamheid tot oorzaak te maken en Gods heilrijke handelen als antwoord daarop. Om een voorbeeld te geven: hoezeer het ook in de goede zin op zijn plaats is de mensen aan te sporen te kiezen voor Jezus Christus, kan dit toch de aanleiding zijn tot een duivelse verdraaiing van de vreugdeboodschap.

Oorzaak
Keuze van de mens
Antwoord
Gods heilsdaad

Deze heilsorde ontrooft God en plaatst de mens op Zijn troon. De bijbel noemt dit zelfs de geest van de antichrist — namelijk de mens in de plaats van God en Jezus Christus. De vreugdeboodschap brengt echter blij nieuws: niet over de keus van de mens voor God, maar over God Die de mens kiest.

„Maar wij behoren God ten allen tijde om u te danken, door de Heer geliefde broders, dat God u als eerstelingen Zich verkoren heeft tot behoudenis . . .” (2 Thess. 2:13).

„Hij heeft ons immer in Hem uitverkoren vóór de grondlegging der wereld . . .” (Ef. 1:4).

„Niet gij hebt Mij, maar Ik heb u uitgekozen . . .” (Joh. 15:16).

Als God in of van het begin uitverkorenen koos, dan kan dat niet zijn als Zijn antwoord op hun geloof of hun heiligheid. Dat zou de hele heilsorde omdraaien. Hij koos hen *opdat* ze zouden geloven en heilig zouden wandelen en leven. God is de enige oorzaak van die roeping. Het is waar dat de mens wordt opgeroepen om voor Christus en de heilsweg te kiezen. Deze menselijke keuze mag men echter nimmer zien als een oorzaak van het heil, maar als een antwoord daarop. Het kan nooit méér zijn als een oproep tot reageren op het evangelie dat leert hoe wij zijn verkoren van het begin af. Ditzelfde geldt voor het zoeken en vinden van de Heer. Toen Adam (representatief voor alle mensen) zich verloor in zelfgekozen Godsverreëmding, was het niet zijn eigen stem die riep: God, waar zijt Gij? Nee, de stem van de Herder Die getrouw is riep hem: „Adam, waar zijt gij?” (Gen. 3:9).

God liet het evenmin over aan Zijn vertrouwdste engel Gabriël om de mens te zoeken en te vinden, maar daalde Zelf de troon af om in de Persoon van Jezus Christus — in de woorden van

het evangelie — „te zoeken en te redden wat verloren was”. De bijbel vermaant ons „de Heer te zoeken terwijl Hij Zich laat vinden” (Jes. 55:6). Dit is echter nooit de oorzaak van het heil, maar een uitnodiging om tot dat heil te komen. Wij zouden niet voor God kunnen kiezen, als Hij eerst niet voor ons zou hebben gekozen. Evenmin zouden wij Hem zoeken als Hij niet eerst ons had gezocht noch Hem vinden als Hij niet eerst ons had gevonden. In die zin alleen dienen we de menselijke werkzaamheid te verstaan.

In den beginne was het Woord . . .

Het uitgangspunt van het Nieuwe Testament loopt parallel met dat van Genesis. De evangelist zegt: „In den beginne was het Woord . . .” (Joh. 1:1).

Het allereerste uitgangspunt van Gods verlossing kan o.i. niet predestinatie (voorbesteding) zijn. Als wij de uitverkiezing, zoals deze in sommige theologische systemen wordt gehanteerd, als uitgangspunt zouden nemen, zouden we de hele verwevenheid van Gods openbaring verscheuren. Enkele van Gods belangrijkste dienaren stelden evenwel dat in de volgorde van Gods raadsbesluiten Hij eerst hen verkoos die zouden worden gered en vervolgens (in volgorde van denken en niet van tijd) Christus aanwees om de Verlosser te worden van deze uitverkorenen.

Deze schematisering stelt ons echter voor grote problemen, scheidt vele vragen en heeft ook grote tekortkomingen:

1. Als God vóór Zijn aanstelling van Jezus Christus als Verlosser van de uitverkorenen, sommigen uitverkoos, moet er een hogere (en eerdere) oorzaak van onze verkiezing zijn dan Jezus Christus Zelf. Dan zou het niet een verkiezing zijn in Christus, maar een „eerdere” verkiezing buiten Christus om.

2. Dit schema zou leiden tot de gevolgtrekking dat Christus zijn Verlossersschap op Zich zou hebben genomen omdat God sommigen had verkoren. Dat is echter een foutieve ordening van het heil zoals hierna zal blijken:

„In den beginne was het Woord en het Woord was bij God . . . Alle dingen zijn door het Woord geworden en zonder dit is geen ding geworden . . .” (Joh. 1:1, 3).

„. . . want in Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en op de aarde zijn . . . en alle dingen hebben hun bestaan in Hem.” (Col. 1:16, 17).

Dit betekent dat voor predestinatie, dus vóór God ons verkoos, Jezus Christus daar staat als het eeuwige Woord. Niets werd er vóór Hem besloten of verkozen. Alles werd juist door Hem en voor Hem verkozen.

In het begin staat het Woord — het Uitgangspunt en het Middelpunt van alle zuivere leer. Dat betekent tegelijk dat Jezus Christus de *reden* is voor en de *oorzaak* van al Gods handelen. Alles wat God doet is om en vanwege Christus. Hij is de *grond* van Gods heilrijk handelen.

Evenals GóD rechtvaardigt op grond van de volmaakte gehoorzaamheid en het volmaakte offer van Jezus Christus, verkiest Hij ons op grond van het Middelaarswerk van Zijn Zoon. Dat werk heeft Hij gekend van voor de grondlegging der wereld. Daarom kon de apostel Petrus aan de gemeenten schrijven: „. . . de uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader . . .” (1 Petr. 1:2). Dit is geen verkiezing met het oog op en vanwege óns voorzien geloof of evangelische gehoorzaamheid, maar verkiezing op grond van de gehoorzaamheid en de door van onze Héér. Daarom kan Petrus bovendien zeggen: „. . . Deze naar de bepaalde raad en voorkennis van God uitgeleverd . . .” (Hand. 2:23).

Derhalve stellen wij dus dat vóór de verkiezing Jezus Christus staat — de Logos, het Woord, de Goddelijke Oorzaak en Grond van Gods heilrijke handelen.

Laat nog meer mensen kennis nemen van het evangelie. Vul deze bon tem adres in en zend hem (of een briefkaart) naar Aktueel Evangelie, Pb. 25, Borger.

*****
Naam: .....

Adres: .....

Plaats: .....

Gods Uitverkorene

In het voorgaande artikel mochten wij vaststellen dat Christus de grond is van Gods verkiezing handelen voor Zijn volk. Nu willen wij bovendien nog uiteenzetten hoe God deze verkiezing in Christus tot stand brengt. De apostel Paulus zegt immers: „... Hij heeft ons in Hem uitverkoren vóór de grondlegging van de wereld...” (Ef. 1:4). Dit is overigens niet alleen zo voor wat de verkiezing betreft, want Paulus gaat verder met mede te delen dat God ons in Christus heeft aangenomen, bevrijd en vergeven (vers 7).

De bepaling „in Christus”, zoals hier gebruikt, verwijst niet in de eerste plaats naar wat plaatsvindt door onze geloofsvereniging met Christus, zoals vele commentatoren aannemen; een zorgvuldige lezing van Ef. 1:1-13 zal o.i. duidelijk maken dat de apostel hier spreekt over hetgeen God voor ons heeft verricht in Zijn Zoon, vóórdat wij tot geloof kwamen (zie vers 13). De woorden „in Christus” betekenen eenvoudig: in de Persoon van Christus. Van het begin heeft God de Vader alleen door Zijn Zoon met en voor de mens gehandeld. Hoe zouden wij Hem kunnen zien en leven? Als de Vader met ons zou spreken of ons zou aanzien, zouden we door de gloed van Zijn onuitsprekelijke heiligheid worden verteerd. Daarom oordeelt de Vader niemand (Joh. 5:22), dan de mens Jezus Christus, „want er is één Middelaar tussen God en de mensen, de mens Jezus Christus” (1 Tim. 2:5). God kent Héme en wil uitsluitend met Héme handelen. Laten we daarom een ogenblik onze blik van de mens en al zijn menselijkheid afwenden en ons richten op de Mens. Zie de Mens! God Zelf heeft Hem uitverkoren!

„Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun; Mijn Uitverkorene, in Wien Ik Mijn welbehagen heb. Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd, Hij zal de volken het recht openbaren.” (Jes. 42:1).

„Daarom staat er in een Schriftwoord: Zie Ik leg in Sion een uitverkoren en kostbare hoeksteen en wie op Hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen.” (1 Petr. 2:6).

Dit is de Mens van Gods keuze. Dit is de uitverkiezing, de predestinatie van één Mens. Hij werd verkoren omdat Hij „gerechtigheid liefhad en ongerechtigheid heeft gehaat” (Hebr. 1:9). Van alle andere mensen zegt de bijbel: „... niemand is rechtvaardig, ook niet één” (Rom. 3:11). Jezus echter wordt genoemd „de Heilige Israëls” (Jes. 17:7). Onder Gods volk is er slechts Een heilig.

God kan in en met deze Mens handelen en gemeenschap hebben omdat Hij in Hem de onbezoedelde weerspiegeling ziet van de goddelijke volmaaktheid. God kan zondaren niet aanspreken, want Zijn ogen zijn te zuiver om kwaad te aanschouwen. Maar hier is een Mens aanspreekbaar voor God. Jezus komt naar de rivier de Jordaan om gedoopt te worden. De Vader richt Zich rechtstreeks tot een lid van het menselijk geslacht. En wat zegt Hij? „Deze is Mijn geliefde Zoon in Wien Ik Mijn welbehagen heb” (Matt. 3:17). Hier wordt Christus aangenomen en treedt Hij op als de tweede Adam, als de Plaatsbekleder der mensheid. Hij is geschikt om te handelen ten behoeve van hen die Hij vertegenwoordigt. Hij is in staat al hun verplichtingen en schulden op Zich te nemen en te handelen alsof hun zonden de Zijne waren. Dan zien we Jezus aan het kruis, niet als de aangenomen Mens, maar als de Gevloekte, de Verworpenen. God ziet geen zonden dan alleen in Hem en straft Hem tot er volledig genoegdoening aan de wet Gods is gedaan. Iemand die zijn straf heeft uitgezeten wordt in vrijheid gesteld.

God verlost deze Mens uit de gevangenis des doods. In de opstanding zien we Jezus weer als de aangenomen Mens, ontvangen in heiligheid en in majesteit gezeten aan de rechterhand van de Vader, met de belofte dat Hij de Heilige Geest zou schenken (Hand. 2:33).

Daarom stellen wij dat God één Mens heilig heeft bevonden, gehoorzaam tot de dood toe, ja tot de dood des kruises. God heeft één Mens gestraft — en als Enige van alle mensen weet Hij wat het is te vallen in de handen van de levende God.* In één Mens heeft God Zijn welbehagen en Deze heeft Hij verkozen tot heerlijkheid en Hem geplaatst aan Zijn rechterhand in de hemelse gewesten.

Van hoevelen is Christus de Plaatsbekleder?

Op weg naar de Rijksdag van Worms, kwam Luther door Erfurt en de mensen daar drongen er op aan dat hij in deze stad, waar hij jarenlang in het augustijner klooster had vertoefd, zou preken. Een groot gehoor verzamelde zich om de thans beroemde maar nog veelomstreden monnik. Toen hij de popelende menigte toesprak, verkondigde Luther met kracht:

„Filosofen, geleerden en schrijvers hebben gepoogd de mensen te leren wat de weg tot het eeuwige leven is. Ze zijn daar niet in geslaagd. Ik zal het u nu vertellen... God heeft een Man uit de dood opgewekt, de Here Jezus Christus, opdat Hij de dood zou vernietigen, de zonde uitdelgen en de poorten der hel zou afsluiten. Dat is het werk des heils... Christus heeft overwonnen! Dat is blij nieuws... Onze Heer heeft gezegd: „Vrede zij u, zie Mijn handen”. Dat betekent: Zie mens, Ik ben het, Ik alleen Die Uw zonden heeft weggenomen en u heeft losgemaakt, en nu hebt u vrede, zegt de Heer.” — Ontleend aan J. H. Merle d'Aubigne, *History of the Reformation of the Sixteenth Century*, (New York; American Tract Society), Vol. 2, p. 240, 241.

De grootste waarheid die het evangelie verkondigt is dat God één Mens heeft gestraft, aangenomen, verkozen en verheerlijkt. Vervolgens deelt de vreugdeboodschap mee dat deze Mens de Plaatsvervanger is van de mens. Dit houdt twee dingen in:

1. Christus' leven, sterven en opstanding waren niet voor Hemzelf, maar voor allen wier plaats Hij inneemt. Het is dan alsof allen die Hij vertegenwoordigt zondeloos hebben geleefd, zijn gestorven, weer opgestaan en ontvangen in heerlijkheid. Dit beginsel wordt duidelijk vastgesteld door de apostel Paulus: „... dat één voor allen is gestorven. Dus zijn wij allen gestorven” (2 Cor. 5:14).

2. Alles wat God in deze Mens tot stand heeft gebracht en Hem geschonken heeft, gaf Hij aan hen wier plaats Hij innam. Daarom wil God door middel van het evangelie bekendmaken dat waar Hij de Ene strafe Hij *velen* strafe, en dat waar Hij de Ene aannam Hij *velen* aannam. Hoeveel?

Deze vraag kan beantwoord worden als wij de volgende drie punten in ogenschouw nemen:

1. Als we zeggen: Christus kwam alleen in de plaats van hen die God al had uitverkoren, draaien we in feite de heilsorde om. De boodschap van het Nieuwe Testament zegt namelijk niet: „In den beginne was de uitverkiezing... Alle dingen zijn geworden door de uitverkiezing; en zonder de uitverkiezing is geen ding geworden, dat geworden is.” Evenmin leert de bijbel dat Christus als onze Plaatsbekleder werd aangewezen nadat God ons verkozen had. Van eeuwigheid was Hij de Verlosser. De verkiezing kwam echter tot stand door het Middelaarswerk. „... alle dingen hebben hun bestaan in Hem...” (Col. 1:17). Dus ook de verkiezing. Hij is de „Alpha en de Omega.” (Openb. 1:8).

2. Het volgende punt is: wat zegt het evangelie over het heilrijke handelen van God in Christus? Het stelt vast dat het volbracht is. Het evangelie is de vreugdeboodschap van een concrete, historische gebeurtenis. Voor wat God betreft zijn verzoening en verlossing volledig en voorgoed tot stand gebracht.

* Hiermee wordt overigens niet ontkend dat de toorn Gods zal komen op hen die Christus afwijzen, maar om er aan te herinneren dat in het Nieuwe Testament de dag des oordeels altijd eschatologisch (in het einde der tijden) wordt gezien, namelijk als van „de komende toorn” (1 Thess. 1:10).

Dit is een objectieve werkelijkheid die niet door een subjectieve benadering van de mens kan worden beïnvloed (Rom. 3:3, 2 Tim. 2:13). Christus Zelf heeft voor de zonden die Hij droeg betaald en God heeft die betaling geaccepteerd. Daarom kunnen we ook zeggen dat God alle zonden die Christus droeg heeft vergeven. Daarom kan de apostel Paulus ook aan de Efeziërs schrijven dat God hen in werkelijkheid heeft verkoren, aangenomen, verlost en vergeven in de Persoon van Jezus Christus, zelfs vóór ze tot geloof waren gekomen. (Ef. 1:4-13). Als God niet van tevoren reeds de mens had aangenomen, d.w.z. voor zijn geloof, zou Hij deze gaven niet in Zijn evangelie hebben kunnen aanbieden, want dit is niet een aanbod van iets dat tot stand komt als de mens er op reageert, maar het is de vreugdebooschap van iets dat al tot stand is gebracht, opdat de mens kan reageren.

3. Als we dit eenmaal hebben vastgesteld, komen we onherroepelijk tot vraag: aan wie en tot hoeveel mensen wordt deze boodschap, dit aanbod, gericht? Het evangelie is een algemene, openbare oproep die gericht dient te worden aan alle mensen. Dat is de wens en het bevel van onze Here Zelf! De bijbel stelt dit zo positief dat men er onmogelijk anders over kan denken:

„Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping” (Marc. 16:15).

„Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die heel het volk ten deel zal vallen” (Luc. 2:11).

Als we dus aan alle mensen het evangelie moeten verkondigen, dan dienen we ook alle mede te delen dat hun zonden gedragen zijn door Jezus Christus, dat ze uitverkoren, verlost en aangenomen in de Persoon van hun Plaatsbekleder. En dat God, als een gevolg daarvan, ze oproept zich te bekeren en deze vreugdebooschap te geloven. Als we de mensen iets minder dan dit verkondigen, betekent dat dat we aan het evangelie afdoen. Wij wensen niet uit te gaan van de gedachte dat het onrechtvaardig zou zijn indien God sommige zondaren wel en andere niet zou hebben uitverkoren tot behoud. God staat in geen enkele verplichting tot iets. Het zou volmaakt rechtvaardig zijn geweest indien God ons alle had laten ondergaan in zonde. Hij is in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor onze zonde en niemand kan enig recht doen gelden op Zijn vrije genade. Waar het hier om gaat is echter niet de mate van Gods gerechtigheid, maar de omvang van Zijn genade. En evenmin gaat het om de vraag: welke leer is de meest logische (uiteraard gerekend naar de logica van het menselijke verstand), maar wat stemt het meest overeen met de bijbelse openbaring van het karakter Gods?

„Genadig en barmhartig is de Here, lankmoedig en groot van goedertierenheid. De Here is voor allen goed en Zijn barmhartigheid is over al Zijn werken” (Ps. 145:8, 9).

Een aanwijzing dat het Gods ernstige bedoeling is alle mensen te laten delen in de weldaden van Zijn heil in Christus, kan men zien in de zegeningen van de „algemene genade”. De hemelse Vader „laat Zijn zon opgaan over bozen en goeden en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen” (Matt. 5:45). „. . . en toch heeft Hij Zich niet onbetuigd gelaten door wel te doen, door u van de hemel regen en vruchtbare tijden te geven en aan uw harten overvloed . . .” (Hand. 14:17). Als nu alle zegeningen en goede dingen van het leven door allen genoten kunnen worden, is dat dan geen aanwijzing dat Christus voor allen gestorven is? Alles is immers genade, onverdiende goedheid die alleen komt door en vanwege Jezus Christus. Iedereen die op deze planeet leven heeft, ontvangt dit uitsluitend omdat Christus eenmaal is gestorven. Daarin toont God Zijn liefde voor alle mensen en Zijn zorg voor ons.

Ook de zedewet, afschrift van Gods heilige karakter, maar ook van Zijn heilige liefde, eist van ons dat we alle mensen oprecht zullen liefhebben zonder ook maar de minste discriminatie of schijnheiligheid. We moeten zelfs onze vijanden liefhebben, ja voorbede voor hen doen, smekingen en dankzegging voor allen. Waarom? Omdat „dit goed is en aangenaam voor God, onze Heiland, Die wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning der waarheid komen” (1 Tim. 2:1, 3, 4). Elk theologisch schema dat stelt dat de menselijke liefde groter zou moeten zijn dan die van God is onjuist.

„Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar het eeuwige leven hebbe.” (Joh. 3:16).

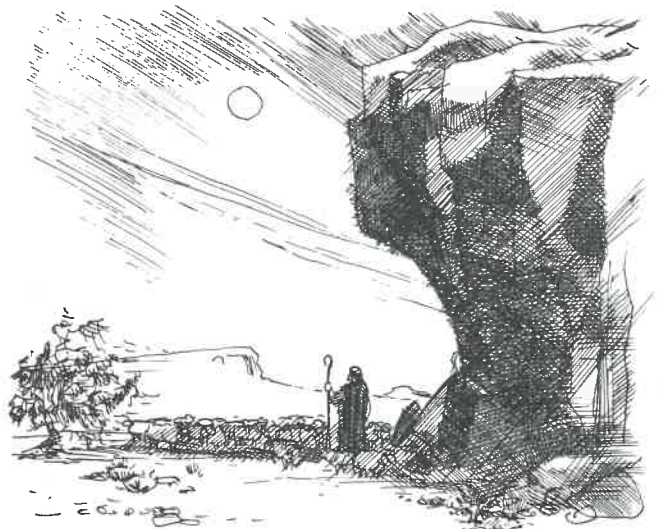
„. . . omdat wij onze hoop gevestigd hebben op de levende God, die een Heiland is voor alle mensen, inzonderheid voor de gelovigen.” (1 Tim. 4:10).

„. . . en Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor onze, maar voor die van de gehele wereld.” (1 Joh. 2:2).*

Gods heil, uitgegoten voor ons in Jezus Christus, is als het reukwerk in de kostbare fles van de vrouw, gebroken om de Heer te zalven. De reuk vervulde het hele huis. De discipelen waren stomverbaasd, een riep er zelfs: wat een verspilling! Het reukwerk lijkt een beetje op Gods grote genade en op Zijn heilige liefde, gul uitgegoten voor de hele wereld in het gebroken hart van Jezus Christus. Soms lijkt het verspild, omdat zo weinig er gebruik van maken, het inademen, er op teren. Maar er is genoeg voor iedere zondaar!

* Het is goed er op te letten dat inderdaad meermalen aan de universaliteit der heilsprediking is tekort gedaan. Dat kon bv. geschieden door uit te gaan van een bepaalde verkiezingsleer, die feitelijk geen ruimte liet voor de universele roepstem des heils, omdat het heil toch feitelijk alleen maar eerlijk en waarachtig kon worden aangeboden aan de „uitverkorenen” (electi). Het probleem was dan duidelijk en klaar. Van enige universaliteit zou dan in het geheel geen sprake zijn, doch slechts van strikte particulariteit. En wanneer men dan in de Schrift toch met een algemeen heilsaanbod, een universele heilsprediking in aanraking kwam, dan verstond men dit zo, dat hierin „allen” tot geloof en bekering werden geroepen, maar dat het samenhang met het feit dat de predikers niet wisten wie tot het besloten getal (numerus clausus) behoorden. Van een eigenlijk heilsaanbod aan allen was dus geen sprake. Het is duidelijk dat men op deze wijze tekort doet aan de ernst der prediking die tot allen uitgaat – evenals de apokatastasis (alverzoening) daaraan tekort doet . . .

Meermalen heeft men zulke universele woorden (in de Schrift) tegenover het universalisme particularistisch verstaan en ze geïnterpreteerd vanuit de tegenstelling tussen electi (uitverkorenen) en reprobi (verworpenen), om ze dan uitsluitend op de electi te betrekken. Men heeft daarmee het universalisme nooit kunnen overtuigen, omdat deze betrokkenheid op de electi niet uit de tekst zelf viel af te leiden. In dit verband zal men de diepe zin niet mogen ontkennen van het feit dat het evangelie tot allen uitgaat, mag en moet uitgaan, en dan naar de volle zin van het woord als blijde boodschap. Er ligt in de daad Gods in Jezus Christus een gerichtheid op de wereld, op allen, waardoor het zinvol wordt, dat de ernstige roepstem uitgaat tot allen, zonder onderscheid (Matt. 24:14; 28:19). – Dr. G. C. Berkhouwer, *De Wederkomst van Christus*, II, p. 217, 218.

Het antwoord van de mens

Het evangelie kondigt twee grote werkelijkheden aan; ze horen onverbreeklijk bij elkaar:

1. God heeft een Mens uitverkoren Die Hij rechtvaardig en heilig acht en in Wie Hij welbehagen heeft. Hij heeft Hem aangenomen als het nieuwe hoofd van de mensheid in Adams plaats. Hij strafte deze Mens, liet toe dat Hij ter dood werd gebracht en begraven werd. Daarna liet Hij Hem opstaan als een nieuw Mens en ontving Hem in heerlijkheid.

2. Deze Mens staat voor God als Alleman, als ieder mens, in de plaats van allen. Toen Hij stierf, stierven allen in Hem (2 Cor. 5:4) en toen Hij rechtvaardig werd bevonden, werden allen in Hem rechtvaardig bevonden (Rom. 5:18). De menselijke natuur, in Adam ten gronde gegaan, werd hersteld in Jezus Christus en iedereen die er zeker van is óók deze vervallen menselijke natuur te bezitten, kan er zeker van zijn dat het heil in Christus ook hem of haar wordt aangeboden.

In een pinksterpreek heeft Maarten Luther daarover gezegd:

„Wie weet of ik tot zaligheid verkozen ben?

Antwoord: lees de woorden (van Joh. 3:16) en ik smeed u te bepalen op welke wijze en over wie Hij hier spreekt: „Zo lief had God de wereld” en „eenieder die gelooft”. Wel, met de wereld worden niet bedoeld Paulus en Petrus, maar de gehele mensheid, allen tezamen. Niemand wordt buitengesloten. Gods Zoon werd voor allen gegeven. Iedereen moet geloven en alle die geloven zullen niet verloren gaan. Pak uw neus eens beet, zou ik u beleefd willen verzoeken, om na te gaan of u een mens bent (dat is, een deel van de wereld) en of u, zoals ieder mens, behoort tot het getal dat wordt samengevat door het woordje „allen”.

Geloof en verkiezing

Wij hebben op de verkiezing een, zij het heel vluchtige, blik mogen werpen. En wel van de kant van de goddelijke oorzaak ervan. Laten we er nu eens naar kijken van uit het menselijk antwoord, van uit onze reactie er op.

Het evangelie vindt geen vrienden, het máákt vrienden. Het kijkt niet naar een bijzonder volk dat zich uitverkoren mag wanen. Niemand wordt in de bijbel uitverkoren tot zaligheid genoemd alvorens hij tot geloof is gekomen en in Christus is. Het evangelie zoekt en vindt zondaren die dood zijn in zonden en overtredingen. Het komt tot de mensen niet alleen „in woorden, maar ook in de kracht en in de volheid van de Heilige Geest” (1 Thess. 1:5). De goddelijke kracht van het evangelie schept geloof in harten die niets wilden aanvaarden (Rom. 10:17). Het evangelie dringt er op aan Christus te zoeken, ernstig te verlangen naar verzoening met God. Toen Christus Petrus riep om uit het schip over het water tot Hem te komen, lag de kracht daartoe niet in Petrus maar in het Woord dat hem daartoe riep. Het is volkomen onjuist te menen dat de wil van de zondaar vrij is om tot Christus te komen wanneer hij dit verkiest. De bevrijdende kracht om voor Christus te kiezen ligt in de Geest Die door het evangelie spreekt. Daarom moet ook niet geloof worden gepredikt. Al blijft men aandringen tot geloof, oproepen tot geloof, vermanen tot geloof, de mensen kunnen zo leeg blijven als een hol vat. Alleen de prediking van Christus kan geloof verwekken. Daarom moet Hij, Die allen tot Zich trekt, worden verhoogd (Joh. 12:32).

Toch moet men bij de mensen blijven aandringen te antwoorden op die roep, want de menselijke verantwoordelijkheid wordt niet teniet gedaan door het goddelijk initiatief; het wordt er integendeel door vergroot. Met het oog op hetgeen God in Christus tot stand heeft gebracht, moet de mens op radicale wijze worden verwezen:

„Zie, een volk dat gij niet kent, zult gij roepen, en een volk dat u niet kende, zal tot u snellen ter wille van de Here, uw God, en van de Heilige Israëls, omdat Hij u verheerlijkt heeft” (Jes. 55:5).

„De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods is nabij gekomen. Bekeert u en gelooft het evangelie” (Marc. 1:15).

„Wij zijn dus gezanten van Christus, alsof God door onze

mond u vermaande; in naam van Christus vragen wij u: laat u met God verzoenen." (2 Cor. 5:20).

„En nu, wat aarzelt gij nog? Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen, onder aanroeping van Zijn naam (Hand. 22:16).

Wij hebben gezien dat God één Mens heeft uitverkoren. Hij is de Uitverkorene, zoals Hij ook de Rechtvaardige is. Daarom kunnen alleen zij die Christus in het geloof hebben aangenomen en aan Christus door de geloofsband zijn verbonden, uitverkorenen zijn. Dat is echter de menselijke kant van de verkiezing, want geloof is niet de grond van de verkiezing; dat is Gods genade. Evenmin ligt er in het geloof een verdienste die oorzaak zou kunnen zijn voor de verkiezing. Het geloof echter is het instrument voor de verkiezing, zoals het dat ook is voor de rechtvaardiging. Daarom noemt de bijbel ook niemand een uitverkorene die nog niet gelooft of nog niet in Christus is. Buiten Hem is niemand rechtvaardig, is niemand verkoren en heeft niemand de schuld betaald. Zij die in Christus zijn worden opgeroepen zich te beijeren „hun roeping en verkiezing te bevestigen" (1 Petr. 2:10). Hoe? Door te ijveren in Hem te blijven.

„Zie een koning zal regeren in gerechtigheid en vorsten zullen heersen naar het recht; en ieder van hen zal zijn als een beschutting tegen de wind en als een toevlucht tegen de stortbui, als waterstromen in een dorre streek, als een schaduw van een machtige rots in een dorstig land" (Jes. 32:1, 2).

„Eén voor velen" (Rom. 5:15; Hebr. 2:9). Dáár ligt de grond voor de verkiezing. „Gij zijt mijn schuilplaats . . ." (Ps. 119:114). Dat is het menselijk antwoorde op de verkiezing.

Ongeloof

Als de mens ontdekt heeft dat geen enkel werk kan bijdragen tot zijn heil, tracht zijn hoogmoed toch nog iets binnen te smokkelen dat zijn verlossing kan bewerken: het geloof. Het nieuwtestamentische leerstuk van de verkiezing maakt hier echter korte metten mee. Het leert dat wij niet om ons geloof worden verkozen, maar dat wij geloven omdat we verkozen zijn; omdat wij van het begin zijn uitverkoren in Christus (Ef. 1:4; 2 Thess. 2:13). Geloof is daarom tot eer van God alleen, het is Zijn gave . . . (Ef. 2:8).

Als nu Gods wil en genade de oorzaak van ons geloof zijn, waarom bestaat er dan nog ongelooft? Is er dan een grond voor ongelooft? Geen enkele. Een reden te geven voor ongelooft is het meteen te verontschuldigen. Maar er is geen excuus voor. God is in geen enkel opzicht de oorzaak van ongelooft. De raadsbesluiten Gods zijn in geen enkel opzicht medeplichtig aan de zonde. Hij „wil niet dat sommigen verloren gaan, doch dat állen tot bekering komen" (2 Petr. 3:9). Als op de oordeelsdag de Heer sommigen tot heerlijkheid ontvangt, zegt Hij tot ze: „Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het Koninkrijk dat u bereid is van de grondlegging der wereld af" (Matt. 25:34). Vervolgens verbant Hij anderen naar het verderf, terwijl Hij zegt: „Gaaf weg van Mij, gij vervloekten, naar het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen is bereid" (vers 41). Er is geen parallel. De Heer zegt niet dat voor de vervloekten het vuur van de grondlegging der wereld bereid was. Wel voor de duivel en zijn engelen heeft God het bereid. Voor de mens had God een ander einde voor ogen:

„Ik heb geen behagen in de dood van de goddeloze, maar veel- eer daarin dat de goddeloze zich bekeert van zijn weg en leeft. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen. Want waarom zoudt gij sterven, huis Israëls?" (Ezech. 33:11).

„. . . waarom zoudt gij sterven?" God geeft er geen antwoord op. Er is geen antwoord! Als één mens gronden voor de zonde zou kunnen aanvoeren, zou er geen zonde meer zijn. Geloof is iets redelijks, want het is de belijdenis van een werkelijkheid, een erkenning, ja een herkenning van iets dat bestaat. Ongelooft is onredelijk, een ontkenning, een afwijzing van een werkelijkheid. Er wordt in de bijbel opgemerkt dat zelfs Jezus Zich „over hun ongelooft verwonderde" (Marc. 6:6). Waarom de mens ooit het evangelie afwijst, de Heilige Geest tegenstreeft, Die de gave van het geloof wil brengen, zal wel nooit worden begrepen. In de grond erkent het Nieuwe Testament (in het bijzonder Johannes) slechts één zonde: ongelooft. Dat is de zonde van deze wereld (Joh. 16:9), de zonde die niet kan wor-

den vergeven, de zonde tegen de Heilige Geest. Het is de kope- pige, onverklaarbare weerstand tegen de Geest Die juist dat ge- loof wil schenken. Dat ongelooft verdient de toorn van God die onvermengd met genade is.

„. . . bij de openbaring van de Here Jezus van de hemel met de engelen Zijner kracht, in vlamvend vuur, als Hij straf oefent over hen, die God niet kennen, en het evangelie van onze Here Jezus niet gehoorzamen." (2 Thess. 1:7).

Moeten we derhalve erkennen dat God, Die de mens tot lof van Zijn heerlijkheid heeft geschapen en hem de verbijsterende gave van zijn persoonlijkheid, zijn individualiteit gaf, verslagen is door de onredelijke keuze van sommige mensen? Betekent hun ongelooft dat „het Woord Gods vervallen is"? (Rom. 9:6). Nee, want God gebruikte zelfs de verharding van Farao en de afval van Israël voor Zijn heerlijkheid (Rom. 9:17; 11:12-36). De ongerechtigheid van de mens zal de gerechtigheid van God bevestigen en de waarachtigheid Gods zal door de leugen van de mens alleen maar overvloediger worden. Of de mens nu gered zal worden of verloren zal gaan, hoe zijn antwoord op Gods heil ook zal zijn, het blijft waar dat:

„. . . in de naam van Jezus alle knie zich buigen zal, van hen die in de hemel en op de aarde zijn, en die onder de aarde zijn, en alle tong zal belijden: Jezus Christus is Here, tot eer van God, de Vader" (Phil. 2:10, 11).

„. . . dat uit Hem en door Hem en tot Hem alle dingen zijn; Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen. (Rom. 11:36).

